

Завод за пољопривреду

"Космај" Младеновац

ЗАВОД ЗА ПОЉОПРИВРЕДУ „КОСМАЈ” - Младеновац

11400 Младеновац, М. Поповића 2, тел: 011/8231-331, 8233-417

email: zavod.kosmaj@beotel.yu

www.zavod.kosmaj.co.yu

Број: 3

Година VI

Младеновац, 16. IV 2009.

БИЛТЕН

САВЕТИ И ПРЕПОРУКЕ ИЗ БИЉНЕ И СТОЧАРСКЕ ПРОИЗВОДЊЕ

ОБАВЕШТЕЊЕ

Завод за пољопривреду „Космај”-Младеновац, врши акцију **БЕСПЛАТНЕ АНАЛИЗЕ ЗЕМЉИШТА**, за све регистроване пољопривредне произвођаче. Агрохемијска анализа пољопривредног земљишта обухвата: киселост земљишта, садржај калцијума, калијума, азота и хумуса, препоруку за употребу вештачких и органских ђубрива и мера за побољшање хемијских и биолошких својстава земљишта.

Упутство за узимање узорака

Узорак земљишта се узима из ораничног слоја, односно са дубине 0-30 цм, а са воћарских парцела са дубине од 0-30 цм. и 30-60 цм. са више места (5-10) на парцели, ашовом или сондом. Извађено земљиште се ставља у кофу и добро промеша. Од ове количине узорак од 0,5-1 кг. одвојити у кесу и обележити. Број узорака није ограничен.

Приликом доношења узорака, неопходно је понети: **Личну карту, Број регистрованог газдинства, Број рачуна из банке и назив банке, Катастарски бројеви, површина и потес парцела донетих узорака.**

Сви заинтересовани регистровани пољопривредни произвођачи, треба да се јаве у Завод за пољопривреду „Космај”-Младеновац на телефоне: 011/8231-331 и 8233-417 ради ближих информација.

Акција прикупљања узорака траје до 1. јуна 2009. године

Виолета Величковић дипл. инж.

ОТКЛАЊАЊЕ НАИЗМЕНИЧНЕ РОДНОСТИ ВОЂАКА

Под алтернативном родношћу се подразумева наизменично рађање вођака-јабуке, крушке и шљива, а ређе и осталих воћних врста. Наиме, воћке једне године обимно роде, чак и прероде, па им стога плодови најчешће остану ситни и недовољно квалитетни. Оваква преобилна родност вођака, поготово ако земљиште у воћњаку није довољно ђубрено и правилно одржавано, исцрпиће стабла, те неће моћи да образује цветне пупољке за наредну годину. На тај начин се родне године смењују снеродним и тиме успоставља алтернативна, односно наизменична родност. Повремено, наизменично рађање вођака могу да изазову ниске температуре и појава мразева у периоду цветања, или јак напад болести и штеточина. Оваква неродност није условљена наследним особинама сорте, већ искључиво неправилном негом и исхраном вођака.

Алтернативно рађање вођака може успешно да се отклони и да се успостави редовна родност применом агромера: орезивањем, ђубрењем, редовном обрадом земљишта и заштитом вођака од болести и штеточина.

Орезивање вођака у циљу отклањања алтернативног рађања у родној години се обавља јаче (оштрије), а у неродној блаже (мање). Оштријом резидбом у родној години број родних гранчица се доводи на нормалну меру, и тиме спречава исцрпљивање стабала од прекобројног цветања, заметања и развића плодова, чиме остају довољне количине асимилатива за формирање цветних пупољака за идућу годину. Следеће године пошто се више-мање успостави физиолошка равнотежа, изводи се слаба резидба.

Ђубрење треба обавити у наредној години азотним ђубривом (250-350 кг/ха), ради подстицања формирања цветних пупољака за идућу годину.

Проређивање цветова и младих плодова представља једну од сигурнијих мера за отклањање алтернативног рађања вођака. Њима се истовремено повећава крупноћа и побољшава квалитет плодова што је од посебног значаја. Проређивање се обавља само на оним стаблима код којих је у изгледу преобилан род.

Цветови и плодови могу да се проређују ручно и хемијски. Ручно проређивање је боље али споро и напорно, па се зато изводи само на патуљастим стаблима, која се гаје у баштам и поред кућа. Хемијско проређивање је брже и једноставније, али оно у нас још није нашло широку примену.

За хемијско проређивање цветова и плодова користе се средства на бази Динитропрепарата, као исистемични Фитохормони.

Прскањем вођака у цветну уништавају се прашници, жиг и стубић и тиме се спречава оплодња. Од фитохормона за проређивање цветова и плодова највише се користе Алфа-нафталин сирћетна киселина у концентрацији 0,0005 до 0,005%.

Саветодавна служба за Воћарство и виноградарство

Глишић Драгољуб дипл. инж.

Заснивање луцерке (Наставак)

Сетва

Пролећна сетва луцерке треба да буде у другој половини марта или првој половини априла. Рана сетва може да страда због појаве позних мразева, а касна сетва услед ране појаве сушног периода што доводи у питање ницање и развој луцерке, а самим тим и успешно заснивање луцеришта. Семе за сетву мора бити чисто (без семена корова и „вилине косице“) високе клијавости и са мало тврдих зрна. Неочишћено семе, а посебно семе са „вилином косицом“ никако не треба сејати. Сетва луцерке је најчешће ускоредим сејалицама или на мањим површинама омашке (ручно). Предност треба дати сетви сејалицама за ситнозрне културе или житним сејалицама. Најчешћи размак између редова је 12,5 цм, а може се сејати и на 25 цм. Луцерка намењена производњи семена сеје се и широкоредно са међуредним растојањем 40 цм, 50 цм и 80 цм.

Семе луцерке је ситно, клица нежна и осетљива, и ако је сетва плитка земљиште око клице се може исушити пре него што биљка никне. У случају дубоке сетве, семе не ниче. То је разлог због чега је равно и фино припремљено земљиште толико важно за сетву. Сеје се на дубину од 0,5-3 цм зависно од типа земљишта. На средње тешким земљиштима луцерку треба сејати на 1-2 цм, а на тешким 0,5-1 цм, док на лаким земљиштима 2-3 цм дубине.

Уколико је земљиште добро припремљено, а сејалице могу правилно да распореде предвиђену количину семена, у том случају довољно је 15 кг/ха квалитетног семена. У нашој земљи луцерка се још увек сеје са 20 кг/ха семена па и више.

НЕГА ЛУЦЕРИШТА У ЗАСНИВАЊУ

После сетве и ницања младе биљке луцерке се морају неговати, да би заснивање луцеришта било што боље. Најчешће се примењују следеће мере:

Разбијање покорице: Ако након сетве падне киша у виду пљуска, на тежим и слабо структурним земљиштима долази до формирања покорице, па као прва мера неге може бити разбијање покорице

Ваљање: После сетве препоручује се ваљање, јер се тиме поравна површина, повежу капилари и обезбеди семе влагом из дубљих слојева. На тешким слабо структурним земљиштима не препоручује се ваљање због опасности од образовања покорице. Као мера неге ваљање може бити примењено и у пролеће на младом усеву из јесење сетве, ако је дошло до одвајања коренчића младих биљчица од земље, због ноћног замрзавања и дневног одмрзавања површинског слоја земљишта. Ваљањем младе биљчице сабијамо у земљиште и поново се успоставља веза коренчића са земљиштем и наставља се даљи раст и развој, док без ваљања многе младе биљке пропадају.

Косидба као мера неге: Рана косидба се примењује у циљу сузбијања закоровљености. У том случају коси се у фази бутонизације коровских врста, без обзира у којој фази се налази луцерка. Висина кошње треба да је 8-10 цм, како би луцерка што брже регенерисала, пошто у наредном порасту брже расте од већине корова и закоровљеност се смањује. Овом мером се младе биљке луцерке изнурују и слабије је заснивање луцеришта односно боље је применити хербициде у циљу сузбијања закоровљености.

Први откос луцерке у заснивању треба косити у фази пуног цветања на висини од 5-7 цм. Косидбом луцерке у фази цветања постиже се добар развој кореновог система и добро формирање крунице из које ће у наредним порастима избијати бројни пупољци.

Напад инсеката је ређи у младој луцерки, али уколико се појави применити одговарајући инсектицид. Болести луцерке се ређе јављају у првој години и не препоручује се сузбијање хемијским средствима.

ЗАШТИТА РАТАРСКИХ КУЛТУРА

Сузбијање корова у пшеници

У усевима пшенице практично најважнији начин борбе против корова је примена хербицида. За сузбијање корова користи се велики број препарата који садрже једну или више активних материја. Избор препарата треба извршити тек после детаљног прегледа парцела и утврђивања присутних врста корова. Најчешћи корови на нашим парцелама пшенице су широколисни корови и они проузрокују и највеће штете.

За сузбијање широколисних корова осим врста Galium aparine у фази од пуног бокорења па до почетка влатања могу се користити препарати: Maton; Monosan herbi; Korovicid; Monosan-S.

За сузбијање широколисних корова укључујући и „galium aparine“ у овој фази развоја пшенице користе се следећи препарати: Monosan kombi; Granstar; Starane; Lontrel 418-C; Lanacet; Grodil; Hus-sar; Mustang; Optica combi; Orbit; Satis 18-WP; Secator; i dr.

Сузбијање корова у луцерки

Код заштите луцерке од корова постоји разлика да ли је заснован усеви или је у заснивању. За сузбијање корова у старим луцеришту користи се SENKOR у количини од 0,75 кг до 1,0 кг по хектару у фази мировања луцерке.

За сузбијање корова у луцерки пре заснивања користи се BESKOR E-77 уз обавезну инкорпорацију, након ницања усева за сузбијање корова користе се хербициди: BASARGAN; PIVOT; PULSAR-40.

ЗАШТИТА КУКУРУЗА

Најчешћи корови на 90% површина под кукурузом на територији ове четири општине су једно-годишњих травних корови и неки једногодишњи широколисни корови (Setaria sp, Amaranthus, Chenopodium, Polygonum), за њихово сузбијање најбоље је примена хербицида после сетве, а пре ницања кукуруза и корова и то неким од следећих хербицида: DUAL GOLD 960-EC (1,5 l / ha); GUVARDIAN; TRORFI ACETOGAL PLUS; GENIUS: ACETONLOR: ACETOSAV PLUS (2 l / ha) уз додаток једног хербицида за широколисне корове и то: LINUREX 50 (2,5 l / ha); HEMAZIN SC-500 (1,5 l / ha); ATRAZIN (1 kg / ha). Ове комбинације задовољавају у случајевима где нема вишеготишњих травних и широколисних корова, у тим случајевима морамо се одредити за заштиту од корова после ницања кукуруза и корова.

Поред корова у појединим локалитетима има проблема и од земљишних инсеката и зато је неопходно пре сетве или затражити семе једним од инсектицида PONCHO или употребити неке од земљишних инсектицида у редове сетве кукуруза: FURADAN 350 -F; POSSE 25-EC; FOKSIM G-5.

У Шумадији посејати кукуруз без заштите од врана, фазана или сврака је бачен новац, зато обавезна је примена MESUROLA-а, запрашивањем семена пре сетве.

О заштити од корова после ницања кукуруза и корова биће речи када за то дође време.

ЗАШТИТА КОШТИЧАВОГ ВОЋА

ВИШЊА; ТРЕШЊА; ШЉИВА И ДУЊА

1. СУШЕЊЕ ГРАНЧИЦА И ТРУЛЕЖ ПЛОДОВА (Monillia spp.)

Коштичаво воће се налази у фази прецветања, повољна температура ваздуха и падавине довољан су разлог да дође до заразе овог патогена. Зато још јуче како би рекао наш народ неопходно је извршити третирање неким од слесетних фунгицида: Chorus 75-WG 200gr/ha; Ronilan -DF 1,5 kg/ha; Signum 0,750 kg /ha i dr, Benlate; Benfugin; Galovit; Sumilex; Ronilan; Folikur; OCTAVE; AKORD, idr

Третирање поновити у фази прецветавања (када 70% круничних листића отпадне).

Заштита брескве и кајсије

У зависности од сорте, ове воћне врсте се налазе у различитим фазама развоја и то од розе пулољака до фазе цветања, и у зависности од тога треба применити заштиту од трулежи плодова или ковржавости листа у неким случајевима и против биљних ваши, избор препарата се ограничава на: Chorus 75-WG 0,2 kg/ha; Ciram 0,25 %; Delan 0,05%/ha; Calypso 480- SC 0,2 l/ha).

Љиљана Крсмановић, дипл. инж. заштите биља

СТАЊЕ ГОВЕДАРСТВА У СРБИЈИ

Већ дужи низ година, а нарочито последњих 5 број говеда у Србији је у значајном паду. Разлози за драстичан пад су вишеструки и бројни па би било потребно много простора да се сви они наведу, па ћемо навести најзначајније:

- Смањење цена сировог млека
- Мала производња млека по грлу
- Незаинтересованост млекара за откуп млека од малих произвођача (до 100L)
- Исхрана крава на традиционалан начин који је у највећем броју случајева погрешан
- Често осцилује цена утовљене јунади и несигуран откуп

Ови разлози су се издвојили као највише спомињани од стране стручњака који се баве селекцијом и исхраном крава. Да би се ова појава боље разумела, потребно је знати да се у свету већ дуже време смањује број крава, али исто тако се може констатовати да расте број крава које „дају“ више од 25 литара млека на дан. Овај тренд постепено се преноси и на нашу земљу, јер је очигледно да мали произвођачи како млека, тако и меса неће моћи да „издрже“ конкуренцију већих фармера.

Мали произвођачи који тренутно имају од 5-10 музних крава мораће да се одреде или ће повећавати број крава или ће нестати са тржишта потиснути конкурентнијим већим фармерима. Будући да у Србији претежан број фармера има управо овај број крава у штали, они ће одредити судбину говедарске производње у нас.

Према подацима којима располажемо упоређујући не тако далеку 1990. годину са 2008. број говеда је пао скоро 50% односно са 2.000.000 на око 1.000.000 грла. Овај податак говори сам за себе и из њега се може извести закључак да ће се пад броја говеда код нас наставити, јер још увек има знатан број оних који се још нису определили дали ће остати у овој производњи или ће се бавити нечим другим.

Имајући све ово у виду, неопходно је да држава настави да подржава (субвенцијама) све оне који хоће да се баве говедарском производњом. Ове субвенције морају бити веће по грлу на годишњем нивоу, а исто тако и ратарска производња мора бити подстакнута државним мерама како би се производила јевтинија и квалитетнија храна за животиње.

Поред овога, јако је важно, да држава настави са субвенцијама за куповину приплодних грла као и са субвенцијама за изградњу фарми и куповину машина која су у служби говедарске и сваке друге сточарске производње. Овим мерама неопходно је придодати и чињеницу да српски фармер мора више да прати светске трендове у селекцији крава, начину држања (слободан систем), исхрани, квалитету млека. То ће постићи бољом комуникацијом са стручним саветодавним службама Србије које ће га упознати и упутити на профитабилнију производњу, а у складу са законским прописима и стандардима РС.

Радовановић Бранислав дипл. инж

ФАКТОРИ КОЈИ УТИЧУ НА МЛЕЧНОСТ

На млечност код крава утичу следећи фактори:

Расне и индивидуалне карактеристике- значајно утичу на производњу млека. Одабирањем и фаворизовањем пожељних генотипова, уз побољшање услова гајења, добијене су специјализоване расе за производњу млека.

Гравидитет- значајније утиче на смањење производње млека тек од петог месеца, када се производња млека смањује за 20%.

Еструс- у мањој мери утиче на смањење производње млека. Код већине крава долази до привременог смањења производње млека, у просеку за 300г.

Период засушења- је период одмора млечне жлезде и припрема за нову лактацију. Позитиван ефекат на производњу млека постиже се када се краве засуше 60 дана пре телења.

Надморска висина- на млечност утиче тако што се изнад надморске висине од 500м, на сваких 100м, млечност у просеку смањује за 65 кг. млека у лактацији.

Температура спољне средине- у интервалу од 0-20 не утиче битно на производњу млека.

Исхрана крава- врстом и саставом хранива значајно утиче на производњу и састав млека. У савременим системима држања оброци и потребе се израчунавају индивидуално према производњи млека.

Старост крава - као и величина грла утичу на млечност, тако што млечност расте од прве до треће лактације, при чему трећа, четврта и пета лактација представљају тах. а затим се лактација постепено смањује. У односу на првотелке, одрасле краве производе 25% више млека. То се објашњава повећањем телесне масе и развијеношћу вимена.

Поступак muže- утиче на лучење млека. Процент масти на почетку muže је нижи, затим достиже нормалну вредност, а највећи је при домузивању.

Број дневних мужа- као и време muže утичу на квалитет и количину млека. Када је у питању двократна мужа, добиће се већа количина у јутарњој, а мања у вечерњој мужи. Процент млечне масти је у обрнутом односу. Када је реч о трократној мужи, највећи % млечне масти и најмању количину намуженог млека има има подневна мужа. Код трократне muže, количина намуженог млека је већа за 15-20% у односу на двократну мужу.

Перић Предраг дипл. инж